

Kvægkongressen 2026

‘Sammen mod Salmonella Dublin’

Landbrug & Fødevarer

Mælkeafgiftsfonden

Kvægafgiftsfonden

Indlægsholdere – Team Vinderup

- Dyrlæge Anne Jensen, Dyrlægegruppen Vestjylland
- Rådgiver Vibeke Fladkjær Nielsen, Fjordland
- Dyrlæge Troels Løwig Larsen, projektleder L&F

Hvem er jeg?

Troels Løwig Larsen

Kvægfagdyrlæge

Projektansat i L&F

Erfaring fra praksis, medicinalindustri og rådgivning

Aktiv partner i 'Tag smitten ved hornene'

En del af noget større

**Et værdiskabende tiltag i samarbejdet
mellem kvæglandmænd**

**Tradition for bekæmpelse af
smitsomme sygdomme**

**Bidrager til velfærd, klima,
antibiotikaforbrug og økonomi + §§**

Hvorfor gøre noget ved Salmonella Dublin?

- Zoonose – kan smitte mennesker og give alvorlig sygdom
- Stor økonomisk betydning – koster kvægbruget +130 mio kr. årligt
- Påvirker dyrenes velfærd – flere syge dyr og højere dødelighed
- Udløser større medicinforbrug
- Medfører en række restriktioner herunder offentligt tilsyn §§
- Branchen ønsker handling!

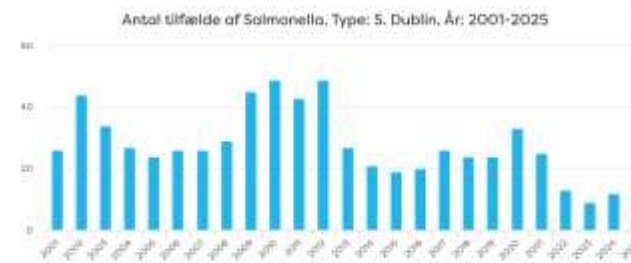

Hakket oksekød produceret 15. oktober (Eksportet efter fund af salmonella. Oksefjeder er søgt i Ilbæ, Herby, Følø, Rana 1330 og på fremtidig søgning (Akkordet). Foto: Louise Talskov / Billed Skovgaard

22. nov kl. 09:24
Opløst kl. 22. okt kl. 09:23
Af Ritaau

Danish Crown tilbagekaldt flere varianter af hakket oksekød efter fund af salmonella.

[Det skriver Fødevarerstyrelsen i en pressemeddelelse.](#)

Hvad er Salmonella Dublin?

Bakterie

Overføres primært med gødning

Kan trænge ind i vævet, og blive der

Kan give kroniske infektioner – særligt hos unge dyr

Lille smittedosis

Overlever længe i miljøet

Akut og kronisk

Diagnostik

Stress!

Projektet har 2 formål

1. Bekæmpelse af SD i niveau 2 besætninger
2. Forebygge at niveau 1 besætninger får smitten ind – smittebeskyttelse!

'Vi skal passe på hinanden'

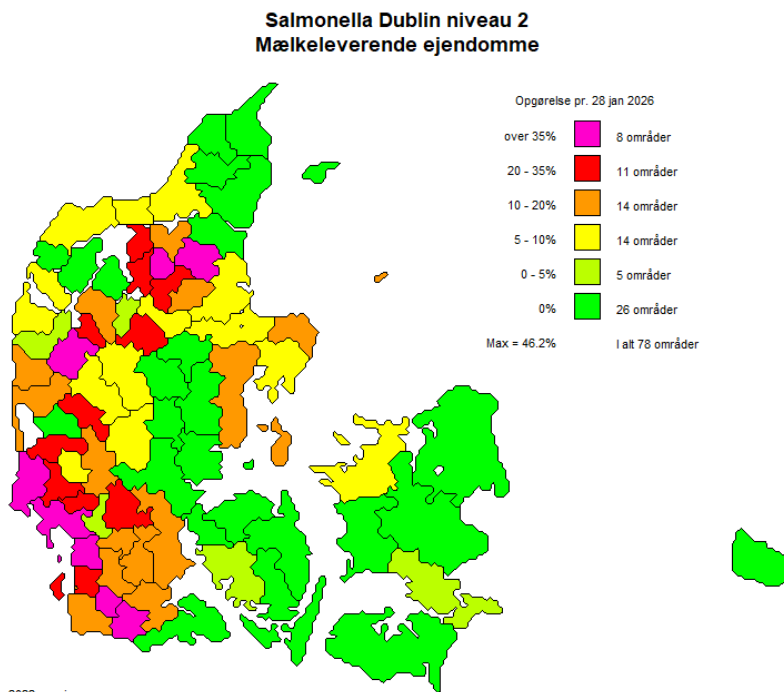
Model

- ✓ 10 lokalområder igangsættes
- ✓ 2 tovholdere pr. område - en dyrlæge og en rådgiver
- ✓ Samarbejde etableres mellem landmænd, rådgivere og dyrlæger i området
- ✓ Øvrige samarbejdspartnere
- ✓ Møder og lærings initiativer
- ✓ Kommunikation på diverse platforme
- ✓ Hjemmeside med informationsmateriale – www.lf.dk

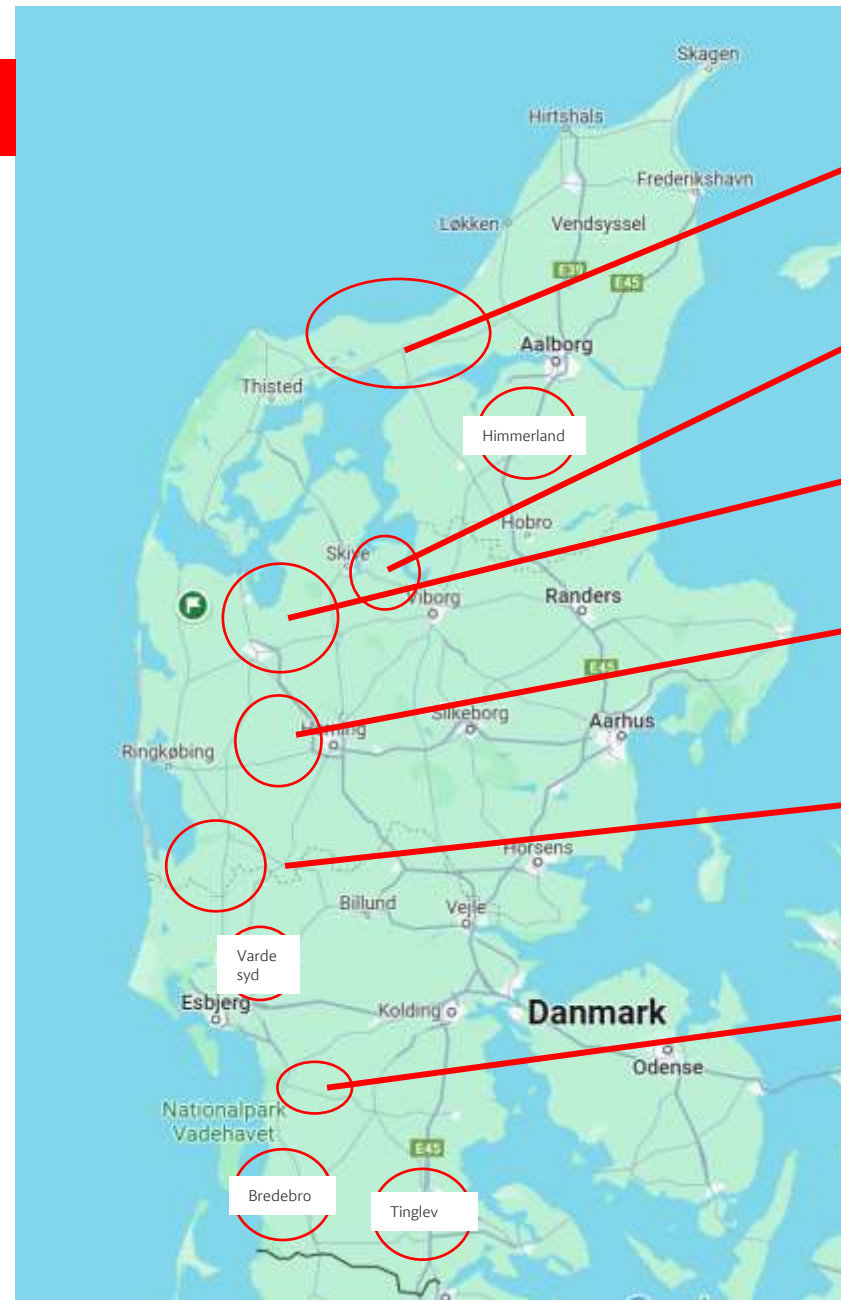
Projektområder

14,1 %

2022-version

SEGES Innovation 2026

Han Herred

Skive

Vinderup

Videbæk

Varde nord

Ribe

Hvad bliver energien brugt til?

Basalt stofskifte	Varmeproduktion	Bevægelse	Immun-systemet	Produktion
-------------------	-----------------	-----------	----------------	------------

Basalt stofskifte	Varmeproduktion	Bevægelse	Immun-systemet	Produktion
-------------------	-----------------	-----------	----------------	------------

Basalt stofskifte	Varmeproduktion	Bevægelse	Immun-systemet	Produktion
-------------------	-----------------	-----------	----------------	------------

Energi til immunsystem: 15% - kronisk infektion
Akut mastitis: 1 kg glukose pr 12 timer – 14 kg EKM
Lgb hos 70 kg kalv – 3 L sødmælk

En tilfældighed?

Døde kalve 1-180 dage (%)

Seneste 12 måneder (01-06-2023 - 31-05-2024)

Risiko for at kalve dør i tidsrummet 1-180 dage efter fødsel. Opgjort for kalve, der er født 6 mdr. forud for perioden.

4,2

Forrige 12 måneder: 4,6 (-8,27 %)

Døde kalve 1-180 dage (%)

Seneste 12 måneder (01-01-2024 - 31-12-2024)

Risiko for at kalve dør i tidsrummet 1-180 dage efter fødsel. Opgjort for kalve, der er født 6 mdr. forud for perioden.

3,5

Forrige 12 måneder: 4,0 (-13,45%)

Hvad koster det?

Eksempel SD besætning 245 køer

1. Produktionstab
2. Ufrivillig udsætning
3. Prøveudtagning og laboratoriearbejde
4. Ekstra arbejde

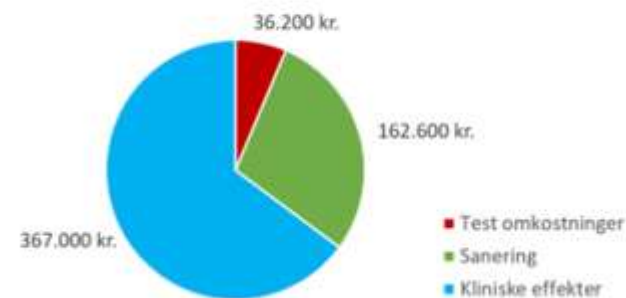
Beregninger kan varmt anbefales!

Sammendrag af analyse af økonomiske konsekvenser af SD i en køerbesætning med 245 køer.

Den samlede økonomiske konsekvens af SD i en køerbesætning med 245 køer er 230.800 kr. om året (2309 kr. pr. årsko).

De økonomiske konsekvenser af SD i en køerbesætning med 245 køer er:

1) Testomkostninger:	36.200 kr. om året
2) Udsætninger relateret til sanering:	162.600 kr. om året
3) De kliniske aspekter:	367.000 kr. om året

Når du er kommet i niveau 1..

- Fortsæt de gode rutiner
- Fortsæt med at udtage prøver
- Sælg ikke dyr (kalve!) uden blodprøve

- Risikoen for gensmitte er stor pga. Salmonella bakteriens natur

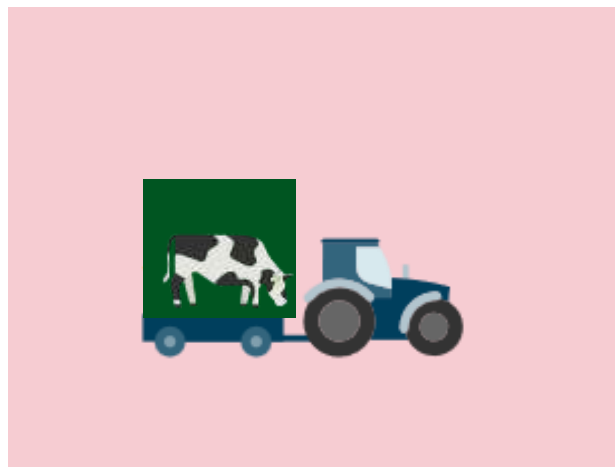

Undgå at få Salmonella i din besætning

- Find risikoområder hjemme hos dig – dyrlæge/rådgiver
- Køb ikke dyr ind!
- Lav en plan for tiltag – ansvar, deadline og ressourceforbrug
- Følg op
- Få alle med – familie, medarbejdere, samarbejdspartnere og øvrige gæster
- Kommunikation – stil krav!

Her skal du være særlig opmærksom!

Dyr

Lort

Gæster

Stor smitterisiko!

Er du i niveau 2 – start her:

- Sørg for at besøgende (i bred forstand) kan komme rene fra din besætning.
- Mindsker risikoen for smittespredning
- Husk du har oplysningspligt
- Overhold regler for besøg – så få som muligt

Vær det gode eksempel!

Hold selv høj standard for hygiejne (maskiner, tøj, udstyr)

Vær vedholdende – hjælp hinanden med at huske på det.

Hold medarbejderne orienteret løbende

Pas på din nabo 😊

Dyrlæge tovholder

Dyrlæge Anne Jensen

Dyrlægegruppen Vestjylland

Samarbejde med dyrlæger og landmænd

Gode relationer der skaber grobund for samarbejde.

Lytte til hvad dyrlæger og landmænd efterspørger i forhold til smittebeskyttelse og bekæmpelse af Salmonella Dublin

Opstartede initiativer

Nabomøder

Uddannelse af medarbejdere i hygiejne og smittebeskyttelse.

Møde for landmænd med Salmonella smittet besætning

Besætningsbesøg hos smittede besætninger.

Nabomøder

7-10 Nabobesætninger

Lille forum hvor det er trygt at drøfte problematikker

Ekstern smittebeskyttelse

Intern smittebeskyttelse

Velkommen til vores bedrift
Hjælp os med at beskytte vores og andres dyr mod smitte:

Ring på tlf. _____
for adgang til besætningen,
hvis du ikke har en aftale.

Skift til besætningens
overtrækstøj og støvler.

Tag kun udstyr med ind,
som er vasket og desinficeret.

Tak for hjælpen

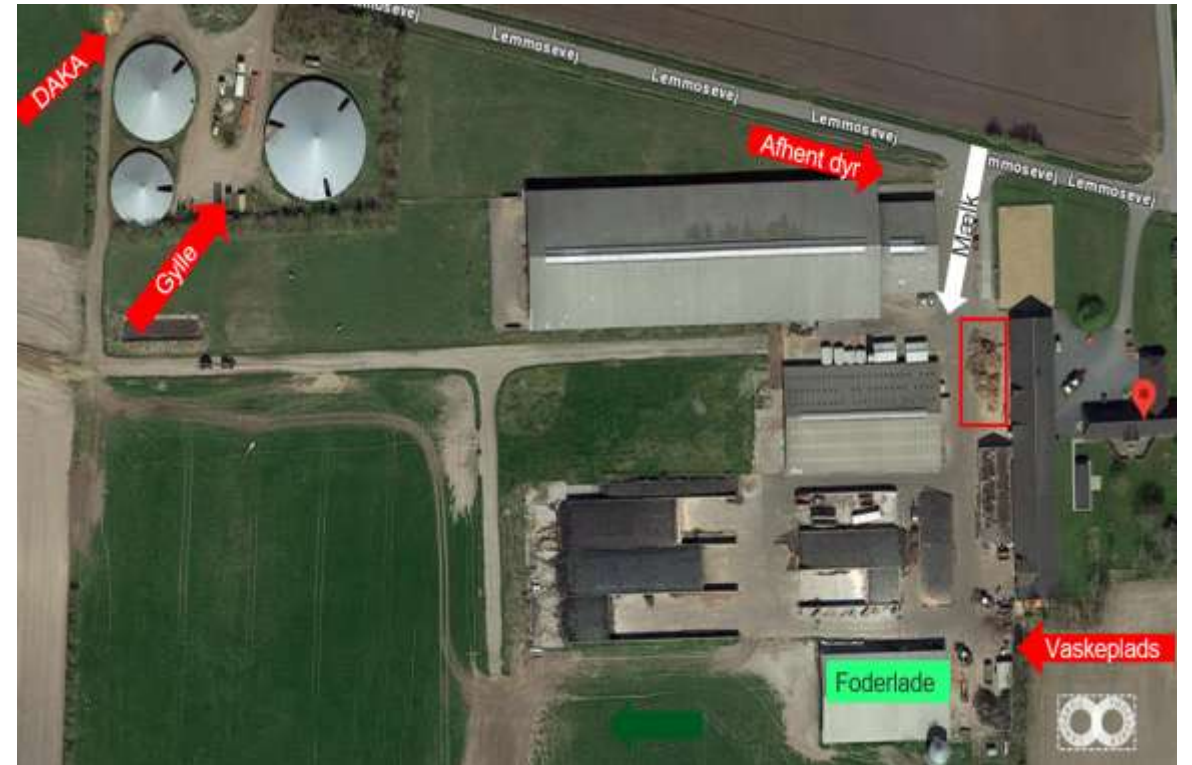
Ekstern smitte

Se på adgangsforhold til din besætning

Se på køreveje – se det ovenfra

Følg op på dialog med
samarbejdspartnere

Hjælp hinanden, lav eksempelvis plan for
skadedyrsbekæmpelse

Intern smitte

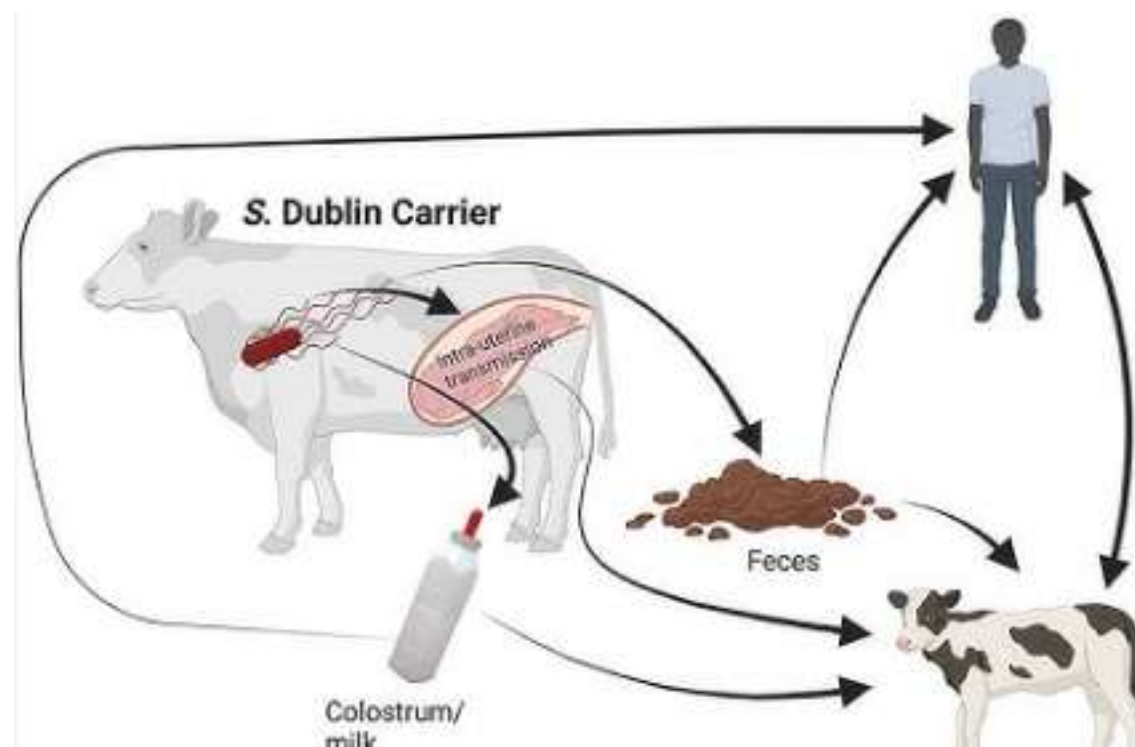
GPS tracker

- Krydset foderbord 36X
- Krydset ensilagestak 40X
- Været i kalvestalden 4X
- Skrabet gylle/gødning 12X
- Flyttet halm 3X
- Osv...

Uddannelse af medarbejdere

Besøg på enkelte besætninger
Dyrlæge og/eller konsulent
Hygiejne og smitteveje

Inspirationsmøde for salmonella smittet besætninger

Landmand der er blevet fri for Salmonella Dublin

Erfaringer

Tidshorisont

Økonomi

Andre spørgsmål

Foto: Landbrugsavisen

Foto: LandbrugsMedierne

Besætningsbesøg med dyrlæge

2. Opinion på salmonellahandlingsplan

Tovholder dyrlæge eller SEGES Innovations eksperter

Opbakning til igangværende indsatser

Tak for besøget
Hjælp os med at beskytte andres dyr mod smitte:

Vask besætningsstøvlerne og hæng overtrækstøjet på plads.

Vask og desinficer hænderne.

Vask og desinficer brugt udstyr.

Tak for hjælpen

Mælkeafgiftsfonden Kvægaftiftsfonden SEGES INNOVATION

Rådgiver tovholder

Vibeke Fladkjær Nielsen

Fjordland

Tiltag i projektet

Intro møder

Fokus på samarbejspartnerne

Ønskeliste fra dine erhvervspartnere før indgang i din stald:

Kære landmand,

Vi er gæster på din ejendom, og vi vil gerne opretholde en høj grad af smittebeskyttelse ved besøg hos dig.

Derved kan vi bedre passe på dine værdier og dyrenes velfærd.

Vi ønsker os:

1. Skiltning til at lede trafikken den rigtige vej rundt på ejendommen
2. P-plads med markering af gæsteparkering
3. Indgangsdør markeret entydigt med skilt
4. Tavle ved indgang med kontaktoplysninger, smittestatus og regler for færdsel
5. Håndvask med varmt vand, sæbe, desinfektionsmiddel og rene håndklæder
6. Rent overtrækstøj
7. Rene, intakte sikkerhedsstøvler i forskellige størrelser
8. Engangsudstyr til smittebeskyttelse (handsker mv)
9. Mulighed for stølevask ved passage fra staldgang til foderbord, og mellem staldafsnit
10. Tydeligt markeret vasketøjskurv og skraldespand

Kære samarbejdspartner,

Vi har brug for din hjælp!

Salmonella Dublin skal bekæmpes i danske kvægbesætninger. Som en vigtig samarbejdspartner for kvæglandmændene i Vinderup, spiller du en central rolle i at mindske smittespredning og styrke en fælles indsats mod Salmonella Dublin.

I de kommende tre år vil der blive igangsat ti projektområder i Jylland, hvor vi gennem lokale initiativer vil bekæmpe SD. Derfor er det vigtigt, at du er opdateret om projektet og aktivt bidrager til at reducere risikoen for smitte gennem dine handlinger.

Hvad er Salmonella Dublin?

Salmonella Dublin er en bakteriesygdom, der findes hos ca. 13 % af alle malkekvægsbesætninger i Danmark. Bakterien kan smitte mennesker og føre til alvorlig sygdom. Smitten har store økonomiske konsekvenser for landmanden og forringer velfærd for især kalvene, som er mest sårbare. Smitte sker primært gennem direkte kontakt med smittede dyr og via gødning. Landmanden har oplysningspligt og skal derfor informere sine samarbejdspartnere, hvis hans besætning er smittet med Salmonella Dublin. Du kan også selv finde oplysninger om status i CHR-registeret.

Din rolle i smittebekæmpelsen

Som samarbejdspartner kan du gøre en vigtig forskel ved at tage følgende forholdsregler:

- Hvis du transporterer dyr eller gødning:
 - Planlæg besøg sådan, at ejendomme smittet med Salmonella Dublin besøges sidst.

Nyhedsbreve

Sammen mod Salmonella – Nyhedsbrev 1 – Vardø Nord

SAMMEN MOD SALMONELLA

1. Nyhedsbrev i Vardø Nord

HVAD BLEV DER SNAKKET OM PÅ LUNDE KRO D 18. SEPTEMBER 2025

Forst og fremmest tak for et godt fremmøde og en livlig debat. Der er meget at arbejde videre med for tovholderne i Vardø Nord.

Projektets formål

Der skal gøres en indsats for at bekæmpe Salmonella Dublin smitte, der lever den op, og samtidig mindske risikoen for nysmitte gennem indsatser, som er vist i modellen nedenfor:

Sidste nyt omkring smitsomme sygdomme hos kvæg

Vi hørte om sygdomme, vi skal være opmærksomme på udenfor Danmarks grænser – bl.a. mands og kløvesyge. Opmærksomhed på egne rejser i de berørte områder, medarbejdere der rejser eller er hjemmehørende i de

HVOR OG HVORDAN SALMONELLA SPREDES I KVÆGSTALDE

Salmonella er en hårdfor bakterie, som kan overleve længe i miljøet – selv uden dyr til stede. Den spredes let i kvægstalde via:

MINI GUIDE: EFFEKTIV VASK OG DESINFEKTION AF STALDREDSKABER

TRIN 1: GROV RENGØRING

- Fjern al synlig gødning og foderrester med skraber eller spule.

TRIN 2: VASK MED SÆBE

- Brug varmt vand (gjerne over 60°C) og et egnet rengøringsmiddel til husdyrbrug. Lad det virke.

TRIN 3: SKYL GRUNDIGT

- Skyl af med rent vand og lad redskaber tørre helt – fugt nedsætter desinfektionsmidlers effekt.

TRIN 4: DESINFEKTION

- Påfør godkendt middel mod bakterier (fx baseret på pereddikesyre, jod eller kvaternære ammoniumforbindelser).
- Husk kontakttid og følg brugsanvisningen nøje.

TRIN 5: TØRRING OG OPBEVARING

- Opbevar redskaber tørt og hævet fra gulvet – ikke i møgbunker eller våde hjørner.

Fokusgruppe

- Fokus grupperne kunne være i forhold til Smittebeskyttelse eller Salmonella
- Gruppen kan bestå af 5-7 personer
- Får mulighed for at tage de svære samtaler
- Inspirere hinanden til at komme et skridt videre

Forskellige initiativer- Inspirations katalog

Videns Bank

- Pladsen skal placeres i passende afstand fra offent

Tag smitten
ved hornene

Tips til den gode afhentningsplads

- Læg dyrene på et fast, hævet underlag
- Kadaverkappe og løftering skal være intakt
- Hold pladsen ren og ryddet.

Find flere tips på DAKAs hjemmeside [Tips til en god afhentningsplads: SecAnim DK](#).

Har du brug for sparring til indretning af afhentningspladsen, stiller DAKA gratis en konsulent til rådighed.

En god afhentningsplads har fast underlag og intakt kappe. Foto: DAKA

TJEK besætningens smittebeskyttelses- procedurer for besøgende

	JA	NEJ	KOMMENTAR
1	☐	☐	Er der et indgangsskilt, så det er tydeligt, hvilken indgang man skal benytte?
2	☐	☐	Kan man komme tør og ren fra parkeringsområdet til indgangen til stalden?
3	☐	☐	Er det tydeligt for gæster, hvad du forventer af dem? (Klov til tepåluft/afvask, håndhygiejne)
4	☐	☐	Kan besøgende se telefonnummeret på kontaktpersonen i besætningen?
5	☐	☐	Er fornumret rent og parat?
6	☐	☐	Tager besøgende altid overtrækstøj og støvler på før indgang i besætningen?
7	☐	☐	Er kilder og støvler rene og tørre? Og er der en procedure, når kilder trænger til vask?
8	☐	☐	Findes støvler og kilder i relevante størrelser?

Lokalt møde med samarbejdspartnerne

Foto: Landbrugsinfo

Foto: Lely

God smittebeskyttelse hjælper mod andet end Salmonella Dublin!

Spørgsmål ?

